

กระเทียมต้น

รศ.นิพนธ์ ไชยมงคล

กระเทียมต้น Leek: *Allium ampeloprasum* L. *porrum* (syn. *Allium porrum* L.) วงศ์ Alliaceae (Amaryllidaceae) อยู่ในกลุ่มพืชเมืองหนาว มีการเจริญเติบโตสองฤดูคือ ฤดูที่หนึ่ง เจริญทางลำต้น ฤดูที่สองเจริญทางดอก เมล็ด แต่นำมาปลูกเป็นพืชฤดูเดียว

กระเทียมต้น ประกอบด้วย

ราก (Root) มีระบบรากสองระบบคือ fibrous root และ root hair

ลำต้น(stem) มีลักษณะเป็นแผ่น อยู่ระหว่างลำต้นเทียมและราก

ใบ (leaf) ใบจริง มีลักษณะตัว V แบน ยาว คล้ายใบกระเทียม แต่มีขนาด

ใหญ่และหนากว่า มีความยาวถึง 5-30 เซนติเมตร เจริญด้านตรงกันข้ามสลับกัน

ลำต้นเทียม (pseudostem) หรือโคนก้านใบ (shaft) เป็นส่วนที่

ขยายตัวและสะสมอาหารสำรอง สีขาว เส้นผ่าศูนย์กลาง 6-12 เซนติเมตร สูง 15-

70 เซนติเมตร เป็นส่วนที่นำไปประกอบอาหารและมีน้ำหนักร้อยละ 40 ของต้น

ขนาดและความยาวของลำต้นเทียมขึ้นอยู่กับสายพันธุ์

ความสูงของต้น 40-75 เซนติเมตร

การเจริญเติบโต แบ่งออกได้เป็นสามระยะคือ

ระยะที่หนึ่ง เป็นระยะแรกของการเจริญ ทางด้านราก ลำต้น ใบ ต้องการอุณหภูมิ 20-25 ° ซ

ระยะที่สอง หลังจากระยะที่หนึ่ง พืชจะเริ่มสะสมอาหารที่ลำต้นเทียมหรือโคนก้านใบ ทำให้ส่วนนี้มีขนาดใหญ่ขึ้น ระยะการเจริญเติบโตก่อนที่ดอกพัฒนา ใบนอกจะเริ่มแก่ เปลี่ยนเป็นสีเหลือง ร่วง ในช่วงแสงยาว พืชจะสะสมอาหารมาก อุณหภูมิ 12-18 ° ซ จะจำกัดการสะสมอาหารและการขยายตัวของลำต้นเทียม

ระยะที่สาม หลังจากผ่านช่วงแสงสั้นและอุณหภูมิ 15 ° ซ ช่วงระยะเวลาหนึ่ง และมีช่วงแสงยาว เป็นระยะการพัฒนาดอก เมล็ด ซึ่งจะเจริญจากเนื้อเยื่อเจริญส่วนยอดของลำต้นจริง โดยจะเริ่มขยายขนาดสูงขึ้น ทำให้ลำต้นเทียมหลวม คุณภาพต่ำ อุณหภูมิสูงกว่า 18 ° ซ จะจำกัดการเจริญของดอก

ดังนั้นควรทำการเก็บเกี่ยวก่อนที่ดอกจะพัฒนา

สายพันธุ์ แบ่งออกเป็นสามกลุ่มคือ

1. European type มีลักษณะลำต้นเทียมขนาดใหญ่แต่สั้น
2. Turkish type กลุ่มนี้มีลำต้นขนาดเล็ก ยาว
3. Kurrat type กลุ่มนี้ปลูกเพื่อใช้ใบประกอบอาหาร ไม่มีลำต้นเทียม

สายพันธุ์ที่ปลูกเพื่อการค้า

American Flag, Jolant, Kilima, King Richard, Primor

สายพันธุ์ที่มีอายุการเก็บเกี่ยวช้า Derrick, Electa, Goldina, Goliath, Tivi, Wintereuzen, Carina

การเพาะเมล็ด

เมล็ดหนัก 10 กรัมมีจำนวน 3500 เมล็ด ปลูกได้ดีในอุณหภูมิ 15-20 ° ซ อุณหภูมิสูงกว่า 27 ° ซ จำกัดการงอกของเมล็ด ควรแช่เมล็ดใน โฟแทสเซียมไนเตรท เข้มข้น 0.1 % เวลา 1 ชั่วโมง ใช้ผ้าเปียกหมาด ๆ หุ้มและเก็บรักษาในอุณหภูมิ 5 ° ซ 3-5 วัน นำออกมาเพาะเมล็ด

สภาพดินและการเตรียมดิน

กระเทียมต้นเป็นพืชที่มีระบบรากตื้น ต้องดินที่ร่วนซุย มีหน้าดินลึก ระบายน้ำได้ดีและมีอินทรีย์วัตถุสูง ไม่สามารถเจริญได้ในดินที่มีสภาพเป็นกรดจัด pH ที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 6.0-6.8

การเตรียมดินปลูกเจาะร่องปลูก กว้าง 30 เซนติเมตร ลึก 25 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยคอก 1.0-1.5 กิโลกรัม ต่อตารางเมตร ปุ๋ยเคมี ไนโตรเจน 24-40 กิโลกรัม ฟอสฟอรัส 5.6-6.4 กิโลกรัม โพแทสเซียม 32-40 กิโลกรัมต่อไร่ และใส่ธาตุอาหารรองเช่น โบรอนและแมกนีเซียม คลุกเข้ากับดิน

พืชที่ขาดไนโตรเจน ใบแก่จะเหลือง เหี่ยว ขาดฟอสฟอรัส พืชจะชะงักการเจริญ ขาดซัลเฟอร์ ใบช้ำขึ้นด้านบน ใบลาย ขาดโพแทสเซียม พืชจะแสดงอาการยอกไหม้ ขาดโบรอน ใบมีรอยแผลแตก

การปลูก

ย้ายปลูกเมื่อต้นกล้ามีขนาด 5-6 มิลลิเมตรหรือ 40-45 วัน หลังจากเพาะเมล็ด

การปลูกจะจัดให้ใบขนาดใกล้เคียงปลูกหรือเอียงเพียงเล็กน้อย เพื่อป้องกันใบหักระหว่างการพรวนดิน

กำจัดวัชพืชและการกลบโคน

ปลูกในร่องปลูกระยะระหว่างต้น 30-50 เซนติเมตร ระยะระหว่างแถว 1.0-1.2 เมตร เนื่องจากส่วนที่ใช้บริโภคคือ โคนกาบใบสีเขียว ดังนั้นจะทยอยใส่ปุ๋ยและกลบโคน ทุกสองเดือน พร้อมทั้งกำจัดวัชพืช

การให้น้ำ

ต้องการน้ำพอเพียงและสม่ำเสมอ หรือประมาณ 12-15 นิ้วตลอดฤดูปลูก

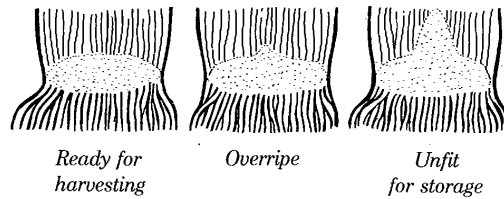
การเก็บเกี่ยว

อายุประมาณ 120-150 วัน

เก็บเกี่ยวเมื่อต้นเจริญเติบโตเต็มที่ลำต้นแข็ง

และก่อนที่ดอกพัฒนา

การลดอุณหภูมิเฉียบพลัน โดยวิธี

hydrocooling, Crushed ice, Vacuum cooling

อุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการเก็บรักษาคือ 0 ° ซ ความชื้นสัมพัทธ์ 95 % เก็บรักษาได้สองเดือน การเก็บรักษาโดยการควบคุมสภาพแวดล้อม(CA) 5-10 % CO₂ และ O₂ 1-3 % สามารถยืดระยะเวลาการเก็บรักษาได้ 4-5 เดือน

จุดเยือกแข็ง ใบอยู่ระหว่าง -0.7 ถึง 0.9 ° ซ ลำต้นเทียม -1 ถึง -1.3 ° ซ

การเก็บรักษาในอุณหภูมิสูงใบจะเหลือง เน่า ในความชื้นสัมพัทธ์ต่ำพืชจะเหี่ยวเร็ว โดยจะเริ่มเหี่ยวเมื่อสูญเสีย น้ำ 15 %

อุณหภูมิ 10-20 ° ซ เซลล์จะมีการแบ่งตัวสูง ทำให้เกิดการยืดตัวของลำต้นเทียม และทำให้เกิดการโค้งงอของต้น

ในออกขาย ควรนำออกมาไว้นอกห้องเย็นให้อุณหภูมิสูงขึ้น 2-5 ° ซ

เอกสารอ้างอิง

Leek,2001. Michigan State University Extension. 2001.Leek, <http://msue.msu.edu/>

imp/mod03/01701338.html

**Nonnecke, Ib Libner.1989. Leek Vegetable Production. Published by Van Nostrand Reinhold,
New York.316-320 pp.**

Vegetable Production Guides. 1999. Leeks, Allium ampeloprasum (Porrum Group)

<http://orst.orst.edu/> Dept/NWREC/leek.html